

Østlandsutstillingens Pris 2018

Østlandsutstillingen deler hvert år ut en pris til utstillingens mest markante verk. I 2018 konkurrerte 39 kunstnere om å vinne denne prisen.

Østlandsutstillingens pris 2018 tildeles Ayatgali Tuleubek for verket «The Invisible Handjob of the New Economy».

Prisvinneren mottar kr. 50.000,- til kunstfaglig relatert reisevirksomhet.

Prisjuryen har i år bestått av Sverre Gullesten, billedkunstner og representant for Østlandsutstillingens jury, samt Bjørn Hatterud, frilans skribent, kritiker, kurator og musiker. Prisjuryen valgte *The Invisible Handjob of the New Economy* som det mest markante verket på Østlandsutstillingen 2018 og begrunner valget slik:

Årets mest markante verk 2018 er kanskje ikke et verk folk flest vil ha hatt hengende over sofaen. Det er heller ikke det mest visuelt høyt-skrikende i utstillingen. Men verket formidler på enkelt og underfundig vis viktige trekk i tiden – som på sikt vil angå oss alle.

Flere rekker av smarttelefoner er montert i et stativ. På skjermene ser vi et par av hender som gjør en rekke bevegelser som etteraper arbeidsoppgaver, slike som å dra varer foran en strekkodeleser, lage kaffe med en kaffemaskin, klikke på en datamus og sy med nål og tråd. Arbeidsoppgavene som hendene etteraper har to ting til felles. Det første er at dette er jobber som folk flest gjør for å tjene penger til livets opphold. Samtidig er de arbeidsoppgaver som om få år vil forsvinne til automatiserte maskiner og roboter.

Smarttelefonene er montert i et stort stativ. Modellen for slike stativer er såkalte click-farms. Dette er firmaer som mot betaling gjør mengder av klikk og likes i sosiale medier. Disse klikkene og likes utføres av mobiltelefoner, som står plassert i slike stativer. Ti tusen telefoner kan klikke en million likes, uten at datamaskinen i andre enden avslører det som juks. Hadde alle klikkene blitt gjort av én maskin, ville det blitt registrert som juks. Når ti tusen telefoner gjør det, vil manipulasjonen aldri bli avslørt.

I starten ble denne betalte klikkingen gjort av mennesker som arbeidet foran stativene. Nå er menneskene erstattet av roboter som lurer telefonene til å generere klikk. Telefonenes roboter lurer datamaskina i andre enden til å oppfatte klikkene. Robot lurer datamaskin, for å klikke liker på dataside. Menneskene er gjort overflødige.

I en økonomi der mennesker blir gjort overflødige, der roboter og maskiner gjør alt, blir mennesker avmektige og satt utenfor. Alle arbeidsoppgavene hendene i de små videoene blir gradvis erstattet av roboter. Det vi menneskene står tilbake med er at arbeid utføres uten at vi berører det eller at vi blir berørt av arbeidsoppgavene. Vi vil kun møte konsekvensene og produktene. Makten som brukes i det arbeidet gjøres den er altså reell. Den skyver seg bare enda et trinn lenger unna oss.

Tenk deg at - ja skal vi finne på noe vanvittig her - en milliardær bestemmer seg for å ville ta over den politiske makten i en stor stat. La oss for moro skyld kalde staten USA. Hans våpen under valgkampen er sosiale medier, og deres klikk og likes. Noen rundt ham betaler firmaer for å sørge for at det klikkes og likes i vilddensky på det milliardæren foretar seg på nett. Videoer spres, de deles, klikkes og likes – og stemmetallene endres.

Dette verkets tittel «The Invisible Handjob of the New Economy» er et ordspill. «The Invisible Hand» er en vanlig måte å omtale markedsøkonomien på, der milliarder av valg av markedets aktører leder økonomien og verden framover. Man sier at hånden er usynlig, fordi makten er spredt på et utall av hender – som sammen dytter verden i ulike retninger.

Handjob betyr onani i engelsk slang. Samtidig kan det oversettes direkte som hånd-jobb. Det er hender som arbeider vi ser på filmen, og i en verden der arbeid gjøres av roboter vil disse hendene forsvinne og bli usynlige. I denne nye økonomien endres maktforholdene. Istedenfor en situasjon der markedets makt er usynlig, fordi den er spredt over mange aktører - vil den nye økonomien skape en ny og usynlig makt –de som eier robotene.

Onani er en metafor for det uproduktive, det ukjærlige, det egoistiske og ensomme. Man uttømmer sitt eget behov, uten at det gir noe for noen andre. Ayatgali Tuleubeks verk viser hvordan en økonomi styrt av de som eier eller har tilgang til roboter, samtidig som folk flest blir overflødiggjort, gir en slags maktens onani - en markedets håndjager.